

Vård- och omsorgsnämnden

Ledamöter

Per-Arne Öhman (M), Ordförande
Eva Staake (S), 1:e vice ordförande
Kjell Dufvenberg (L)
Inga Birath von Sydow (C)
Helene Cranser (S)
Ingrid Andersson (S)
Ann-Sofi Borg (SD)

Ersättare

Carl Adam Embretsén (KD)
Marie Nordberg (MP)
Lilly-Ann Strömberg (S)

Vård- och omsorgsnämnden kallas till sammanträde

Dag och tid Team möte tisdagen den 12 maj 2020, kl. 18:00

Plats Kalmarrummet finns tillgängligt, Kommunhuset, Bålsta

Ärenden

1. Mötets öppnande
Dnr 2020/00006
2. Information om arbete med reservkraft kopplat till vård och omsorgsnämnden
Dnr 2020/00031
3. Information om - Riktlinje för individuella hjälpmedel för kommunal hälso- och sjukvård
Dnr 2020/00014
4. Informationspunkt på nämnden
Dnr 2020/00005
5. Rapportering kvartal 1 år 2020, ej verkställda gynnande beslut
Dnr 2020/00011
6. Ekonomiredovisningar, delårsredovisning per 31 mars 2020
Dnr 2020/00009
7. Redovisning av anmälningssärenden år 2020
Dnr 2020/00004
8. Redovisning av delegationsbeslut år 2020
Dnr 2020/00003
9. Yttrande över överklagat beslut
Dnr 2020/00032
10. Övriga frågor
Dnr 4232

Per-Arne Öhman
Ordförande

Socialförvaltningens stab
Lena Fertig, nämndsekreterare, 0171-525 06
socialnamnden@habo.se

Ärende 1

Mötets öppnande

Sammanfattning

1. Vård- och omsorgsnämnden öppnar dagens sammanträde med kontroll av närvaro
2. Vård- och omsorgsnämnden väljer justerare därefter godkänna förslaget att justera den 19 maj, klockan 10:00.
(Fråga – fysisk justering i kommunhuset?)
3. Eventuellt övriga frågor kompletteras sist till dagordningen, därefter ska dagordningen godkännas.

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar utse NN till justerare av dagens protokoll.
2. Vård- och omsorgsnämnden godkänner 19 maj att justera protokollet.
3. Vård- och omsorgsnämnden fastställer dagordningen med eventuella övriga frågor.

Socialförvaltningen
Samverkan, kvalitet och utveckling
Monica Lundquist, Medicinskt ansvarig för
rehabilitering
0171-526 59
monica.lundquist@habo.se

3 - Information **inför beslut i juni**

Information om revidering av riktlinjer för individuella hjälpmedel

Bakgrund

Riktlinjerna är kommunens regelverk för förskrivning av individuella hjälpmedel. Där framgår vilka hjälpmedelstyper som är möjliga att förskriva, det beskrivs hur ansvaret är fördelat i regionen och hur kommunens organisation för hjälpmedel ser ut.

Riktlinjerna beskriver också hur arbetssättet ser ut när ett hjälpmedel förskrivs. En beskrivning av den så kallade förskrivningsprocessen som innebär bedömning för att utreda behovet av ett hjälpmedel, utprovning av hjälpmedlet, inträning och uppföljning.

Kommunen har som vårdgivare ansvar för att bedöma behov av och tillgodose hjälpmedel som underlättar och möjliggör vardagliga aktiviteter inom området rörelsenedsättning och personlig vård samt hjälpmedel som underlättar vid nedsatt kognitiv förmåga. Alla kommuner har samma nationella prioriteringar att utgå ifrån.

De nationella prioriteringarna innebär att:

- Alla har samma rätt till vård oavsett vem man är eller vad man gör. Den samlade bedömningen av behovet avgör vilken insats som är aktuell.
- Resurser ska främst gå till de som har de största behoven.
- En rimlig relation mellan kostnader och effekt med tanke på hälsa och livskvalitet ska eftersträvas i val av åtgärd.

I länet samverkar vi kommunerna emellan och har en strävan att arbeta för att våra olika riktlinjer ska ha samma inriktning utifrån de nationella prioriteringarna.

Förslag på förändringar

Revideringen innebär förutom förenkling av text, förslag på förändringar.

Ta bort service att tillfälligt låna ut hjälpmedel.

Idag kan hjälpmedel tillfälligt lånas ut till personer som inte har ett bedömt hjälpmedelsbehov. Det kan handla om personer som är på besök i kommunen eller personer som behöver ett extra hjälpmedel vid en resa. Det görs ingen bedömning, utprovning eller uppföljning. Den som lånar hjälpmedlet ansvarar helt själv för att ta reda på hur hjälpmedlet ska användas. Det innebär inga besparingar för kommunen att ta bort servicen.

Varför vi föreslår det:

- Som förskrivare av ett hjälpmedel ansvarar man för att följa det regelverk som finns, den så kallade förskrivningsprocessen. När man tillfälligt lånar ut ett hjälpmedel utan att göra en bedömning av behovet blir är ansvaret otydligt.
- Det är inte en prioriterad insats utifrån nationella prioriteringar då vården ska prioritera de svåraste behoven.
- Det finns alternativ, hjälpmedelsbutiker lånar ut hjälpmedel då det inte går att få det förskrivet genom hälso-sjukvården.

Ta bort Hjälpmedel för att äta och dricka, griptång och strumppådragare.

Hjälpmedlen förskrivs i ganska liten omfattning. Det innebär ingen besparing för kommunen att ta bort produkterna.

Varför föreslår vi det:

- Det är enkla hjälpmedel som inte kräver utprovning, det är inte nödvändigt med instruktion.
- Det finns ingen risk att man kan skada sig i användandet av dem och därmed inget behov av uppföljning.
- De kan inte märkas för att vara spårbara vilket är ett krav.
- I många andra regioner är det ett eget ansvar.
- Det är relativt billiga hjälpmedel.
- Det finns alternativ, att köpa produkterna på hjälpmedelsbutiker, Apotek

Med vänlig hälsning
Monica Lundquist
Medicinskt ansvarig för rehabilitering

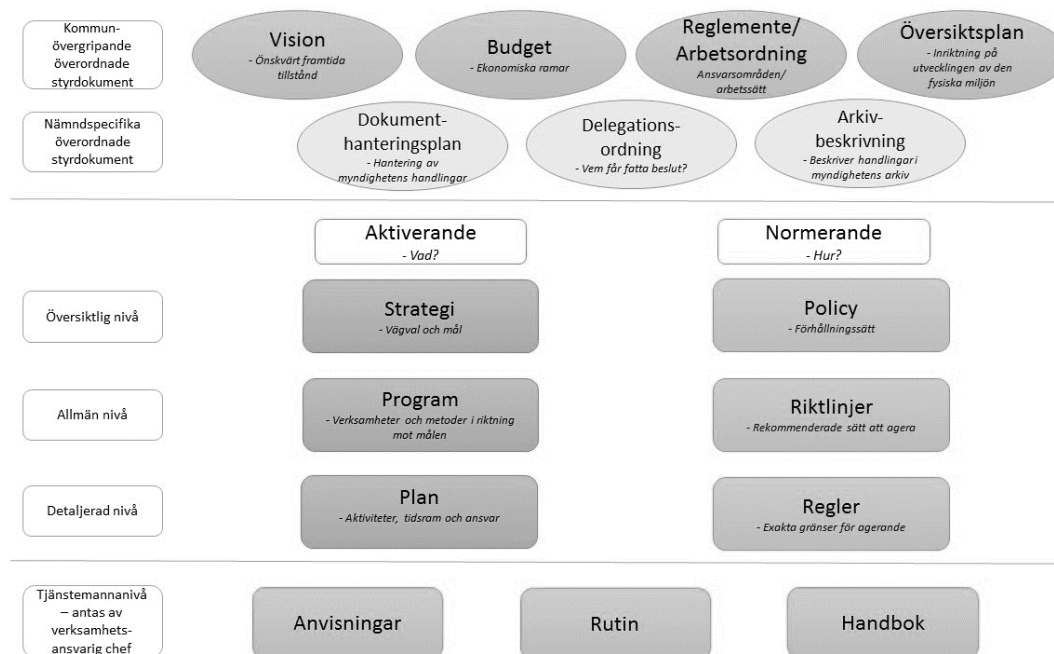
RIKTLINJER FÖR

Riktlinje för individuellt
förskrivna hjälpmedel
inom kommunal hälso-
sjukvård.

Antaget av	Vård och Omsorgsnämnden
Antaget	2020-03-31
Giltighetstid	2024-03-31
Dokumentansvarig	Medicinskt ansvarig för rehabilitering/Hjälpmedelsansvarig

Håbo kommuns styrdokumentshierarki

Diarienummer

VON 2020/00014 nr 4478

Gäller för

Legitimerad personal som förskriver hjälpmedel

Ersätter tidigare versioner

2016-08-01 VON 2015/100011 nr 1867

Relaterade styrdokument

Rutinhandbok för förskrivning av hjälpmedel.

Rutiner för hantering och användning av medicintekniska produkter.

Riktlinje habilitering och rehabilitering i samverkan, vård i samverkan.(VIS)

Riktlinje för individuella hjälpmedel för kommunal hälso- och sjukvård

1. Inledning	6
2. Syfte	6
3. Avgränsning	6
Individuella Hjälpmedel	7
Förskrivare	7
Förskrivningsprocessen	7
Individuell bedömning	7
Delaktighet och möjlighet att påverka valet av hjälpmedel	8
Lagar och förordningar	8
<i>Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30 (HSL)</i>	8
<i>Lagen om medicintekniska produkter SFS 1993:584</i>	8
<i>Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2008:1</i>	8
<i>Patientlagen SFS 2014:821</i>	8
<i>Socialstyrelsens föreskrift om egenvård SOSFS 2009:6</i>	8
Myndighetsansvar	8
<i>Socialstyrelsen</i>	8
<i>Läkemedelsverket</i>	8
<i>Inspektionen för vård och omsorg (IVO)</i>	9
<i>Myndigheten för delaktighet</i>	9
<i>Tillsynsansvar gällande hjälpmedel</i>	9
Prioriteringar 9	
<i>Nationell prioritering</i>	9
<i>Prioritering i kommunen</i>	10
Ansvar 11	
<i>Region Uppsala</i>	11
<i>Håbo kommun</i>	11
<i>Verksamhetschef enligt HSL</i>	11
<i>Hjälpmedelsansvarig</i>	11
<i>Legitimerad personal</i>	11

<i>Patienten</i>	11
Organisation för hjälpmedelshantering	12
<i>HUL (Hjälpmedel Uppsala Län)</i>	12
<i>Hjälpmedelsförrådet i Håbo Kommun</i>	12
Hantering av hjälpmedel i Håbo kommun	12
<i>Förskrivningsbara individuella hjälpmedel</i>	12
<i>Egenansvar</i>	12
<i>Egenvård</i>	12
<i>Särskilt hjälpmedelsärende</i>	12
<i>Skydds- och begränsningsåtgärder</i>	13
<i>Avgifter och kostnader</i>	13
<i>Återställning efter monterat hjälpmedel</i>	13
<i>Försäkring</i>	13
<i>Byte av hjälpmedel</i>	13
<i>Återtagande av hjälpmedel</i>	13
<i>Tillfällig vistelse på annan ort</i>	13
<i>Hjälpmedel som tas med på resa utom ands</i>	13
<i>Flytt från kommunen</i>	13
<i>Hygienrutiner och smittskydd</i>	14
<i>Avvikelse/tillbud</i>	14
Ansvar inom andra verksamheter	14
<i>Bostadsanpassning</i>	14
<i>Basutrustning</i>	14
<i>Arbetslivet</i>	14
<i>Skola</i>	14
<i>Daglig verksamhet</i>	14
Förskrivning inom produktområden	15
04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling	15
<i>0403 Hjälpmedel för andningsbehandling</i>	15
<i>0419 Hjälpmedel för att hantera medicin, doseringshjälpmedel</i>	15
<i>0427 Hjälpmedel för sinnesstimulering</i>	15
<i>0433 Antidecubitushjälpmedel</i>	15
<i>0448 Rörelse-, styrke- och balansträningsredskap (särskilt hjälpmedelsbeslut)</i>	15
09 Hjälpmedel för personlig vård	15
<i>0909 Hjälpmedel för på och avklädning</i>	15
<i>0912 Hjälpmedel vid toalettbesök</i>	15

<i>0933 Hjälpmedel vid tvättning/bad och dusch</i>	15
12 Hjälpmedel vid förflyttning	15
<i>1203 Gånghjälpmedel som hanteras med en arm</i>	15
<i>1206 Gånghjälpmedel som hanteras med båda armarna</i>	16
<i>1222 Manuellt drivna rullstolar</i>	16
<i>1223 Motordrivna rullstolar (särskilt hjälpmedelsbeslut)</i>	16
<i>1224 Tilläggsutrustning till rullstolar</i>	16
<i>1231 Hjälpmedel för överflyttning och vändning</i>	16
<i>1236 Personlyftar</i>	16
18 Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler 16	
<i>1809 Sittmöbler och sitsar</i>	16
1812 Sängar	16
1815 Höjdställbara tillsatser till möbler	17
1818 Stödordningar	17
1830 Hissar, lyftplattformar, trapphissar och ramper	17
22 Hjälpmedel för information och kommunikation	17
<i>2227 Varseblivningshjälpmedel</i>	17
2236 Inmatningsenheter till datorer och elektrisk utrustning	17
2290 Hjälpmedel för kognitivt stöd	17
24 Hjälpmedel för hantering och transporter av produkter	17

1. Inledning

Hjälpmedelsförskrivning är en hälso- och sjukvårdsåtgärd. Regioner och kommuner har som sjukvårdshuvudmän skyldighet, enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), att ansvara för habiliterings- och rehabiliteringsinsatser som omfattar individuellt förskrivna hjälpmedel.

2. Syfte

Syftet är att tydliggöra Håbo kommuns regelverk vid förskrivning av individuella hjälpmedel. Hanteringen av individuellt förskrivna hjälpmedel ska ske på ett ändamålsenligt, patientsäkert, likvärdigt och kostnadseffektivt sätt där uppfyllelse av krav i lagar, förordningar och föreskrifter säkerställs.

3. Avgränsning

Riktlinjen omfattar hjälpmedel för vardagliga aktiviteter inom förflyttning, personlig vård och kognition för personer från 21 års ålder för personer som är skrivna i Håbo kommun. Riktlinjen gäller för samtliga utförare med hälso-och sjukvårdsansvar enligt avtal med Håbo kommun.

Individuella Hjälpmedel

Med individuellt förskrivna hjälpmedel avses här hjälpmedel som kräver hälso- och sjukvårdens kompetens för bedömning och utprovning. Hjälpmedlen ska förbättra, vidmakthålla eller kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet. De hjälpmedel som omfattas återfinns under rubriken Produktområden i denna riktlinje

Förskrivare

Förskrivare av hjälpmedel är legitimerade arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Förskrivare av hjälpmedel finns anställda i kommunen och i regionen. Förskrivaren ska ha god kännedom om gällande lagar, föreskrifter och förordningar som är av betydelse i förskrivningsprocessen. De riktlinjer och rutiner som gäller för individuellt förskrivna hjälpmedel ska följas. Förskrivare ska genomgå de förskrivareutbildningar som är aktuella. Förskrivaren ska dokumentera insatserna i patientjournal samt se till att hjälpmedelsinnehav för person registreras i gällande datasystem.

Förskrivningsprocessen

Förskrivaren har ansvar att följa förskrivningsprocessens alla delar.

Individuell bedömning

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska varje patient som vänder sig till vården ges en medicinsk bedömning av sitt hälsotillstånd. För att klargöra om ett behov av hjälpmedel finns ska en behovsbedömning göras. Bedömningen görs utifrån brukarens funktionsnedsättning, aktivitetsförmåga och behov. Vid bedömningen ska hänsyn tas till hur stora svårigheter brukaren har i sin vardag, vilken effekt/nytta hjälpmedlet kan ha för att

minska svårigheterna samt vad hjälpmedlet kostar i förhållande till den nytta brukaren kan förväntas ha av hjälpmedlet. Bedömningen om en hjälpmedelsinsats ska göras, bör alltid ställas i relation till andra vidtagna eller planerade hälso- och sjukvårdsåtgärder till exempel rehabiliteringsinsatser.

Delaktighet och möjlighet att påverka valet av hjälpmedel

I Patientlagen stärks patientens inflytande i förskrivningsprocessen. I den verksamhet där hjälpmedel förskrivs ska man arbeta strukturerat, systematiskt och långsiktigt för att involvera hjälpmedelsanvändarna i förskrivningsprocessen. Den enskilde ska ges möjlighet att välja hjälpmedel inom befintligt sortiment när likvärdig produkt finns, om det i relation till kostnaderna framstår som befogat

Lagar och förordningar

Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30 (HSL)

Reglerar sjukvårdshuvudmännens ansvar att tillhandahålla hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. I lagen framhålls att god tillgång till väl fungerande hjälpmedel är en grundläggande förutsättning för att personer med funktionshinder ska kunna leva ett så aktivt och självständigt liv som möjligt. Hälso- och sjukvårdslagen är ingen rättighetslag.

Lagen om medicintekniska produkter SFS 1993:584

Reglerar bestämmelser om produkterna och att produkterna är säkra, tillförlitliga och lämpade för sitt ändamål.

Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2008:1

Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården beskriver vårdgivarens ansvar vad gäller hantering och användning av medicintekniska produkter.

Patientlagen SFS 2014:821

Lagen ska säkerställa att patienten ges mer inflytande i valet av hjälpmedel. När det finns olika hjälpmedel tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som hen föredrar. Patienten ska kunna få det valda hjälpmedlet om det med hänsyn till hens behov och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.

Socialstyrelsens föreskrift om egenvård SOSFS 2009:6

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en patient själv kan utföra. Egenvård är däremot inte hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Legitimerad personal bedömer om patienten kan utföra egenvård och journalför sin bedömning. Den som har bedömt egenvården har ansvar för att följa upp.

Myndighetsansvar

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har en mycket bred verksamhet som rör socialtjänst, hälso- och sjukvård, hälsoskydd och epidemiologi. Socialstyrelsen har även ett nationellt ansvar när det gäller hjälpmedel.

Läkemedelsverket

Läkemedelsverket har i uppdrag att främja den svenska folkhälsan. Målsättningen är att den enskilde patienten och hälso- och sjukvården ska få tillgång till säkra och effektiva

läkemedel och hjälpmedel. Till läkemedelsverkets område hör även tillsyn av tillverkare och produkter inom det medicintekniska området.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

IVO är en tillsynsmyndighet över hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Myndigheten ansvarar också för viss tillståndsprövning inom nämnda områden. I tillsynsuppdraget ingår handläggning av anmälningar, till exempel Lex Sarah, lex Maria och kommunernas skyldighet att rapportera ej verkställda beslut. Huvuduppgiften är att granska att befolkningen får vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter.

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för delaktighet har i uppdrag att verka för att funktionshinderpolitiken ska få genomslag i hela samhället. Det bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten arbetar gentemot och genom andra myndigheter, kommuner och landsting. Myndigheten för delaktighet är en sammanslagning av Handisam och delar av Hjälpmedelsinstitutet.

Tillsynsansvar gällande hjälpmedel

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samarbetar med Socialstyrelsen och Läkemedelsverket inom det medicintekniska området. IVO ansvarar för granskning av hälso- och sjukvårdens användning av medicintekniska produkter och egentillverkade medicintekniska produkt produkter. Läkemedelsverket ansvarar för tillsynen av de medicintekniska produkterna och dess tillverkare. Socialstyrelsen ansvarar för att ta fram föreskrifter inom området användning av medicintekniska produkter, förskrivning och utlämnande av medicintekniska produkter samt föreskrift om rapportering av negativa händelser och tillbud.

Prioriteringar

Nationell prioritering

Enligt HSL ska vården ges med respekt för alla människors lika värde och den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Följande tre principer ska enligt riksdagens beslut vara vägledande för alla prioriteringar inom hälso- och sjukvård.

1. Människovärdesprincipen: Alla människor har lika värde och samma rätt till vård oavsett vem de är, vad de har eller gör. Det är endast den samlade bedömningen av behovet som ska avgöra insatsen.
2. Behovs och solidaritetsprincipen: Resurserna ska främst satsas på de medborgare som har de största behoven. Behoven hos svaga grupper och grupper som har svårt att göra sina röster hörda ska särskilt beaktas.
3. Kostnadseffektivitetsprincipen: En rimlig relation mellan kostnader och effekt, mätt i hälsa och livskvalitet, bör eftersträvas vid valet av olika åtgärder.

Principerna är rangordnade, människovärdesprincipen går före behovs och solidaritetsprincipen som går före kostnadseffektivitetsprincipen. Begreppet prioritering innebär att något ges företräde framför något annat.

Prioritering i kommunen

Med grund i de tre nationella principerna prioriteras förskrivningsinsatser enligt tre prioriteringsnivåer. Generellt gäller dock att:

- Svåra och omfattande funktionsnedsättningar med stort stödbehov prioriteras, exempelvis har palliativ vård hög prioritet
- Utskrivning från slutenvården prioriteras framför övriga, när behovet av vård är lika stor
- Den lägsta nivån av nödvändig åtgärd som kompenserar för funktionsnedsättningen alltid ska väljas framför en mer avancerad, och patientens egen aktivitet prioriteras framför personal/anhörigas behov.

Prioriteringsnivå 1

Hjälpmedel för att klara dagliga aktiviteter som personlig vård, förflyttning, av- och påklädning samt planera och organisera sin vardag.

- Överflyttning till/från säng, rullstol, toalett
- Förflytta sig i bostaden och till/från arbete
- Klara personlig vård samt tvätta sig, gå på toaletten och av och påklädning
- Förstå, planera och organisera sin vardag med stöd för tidsuppfattning och minne
- Hjälpmedel som förebygger/behandlar trycksår i sittande eller liggande
- Hjälpmedel som ger möjlighet till ett stabilt sittande för att kunna utföra vardagliga aktiviteter

Prioriteringsnivå 2

- Hjälpmedel för vardagsaktiviteter med syfte att klara ett självständigt och aktivt liv i relation med sin omgivning och närmiljö.
- Kunna förflytta och/eller orientera sig i sin närmiljö för att till exempel kunna ta sig till affär, bank eller fritidsaktivitet.
- Dataanpassning för att självständigt kunna använda sin dator.
- Behandlings och träningshjälpmedel då situationen/funktionsnedsättningen kräver daglig användning

Prioriteringsnivå 3

Enligt kommunens riktlinjer prioriteras inte dessa aktiviteter men förskrivna hjälpmedel kan användas om de fungerar för ändamålet

- Hobby, idrott och fritidsaktiviteter.

Ansvar

Region Uppsala

Utskrivning från slutenvård

I samband med utskrivning ska slutenvården säkerställa att den enskildes behov av hjälpmedel kartläggs och tillgodoses. Det kan ske via förskrivning från slutenvården eller genom att den enskildes behov kommuniceras till ansvarig förskrivare i mottagande verksamhet.

Hjälpmedel för barn

Landstinget har ansvar för hjälpmedel för barn upp till 21 års ålder. Det finns en länsgemensam rutin för hur överlämning av hjälpmedelsansvar och kostnader ska gå till när den enskilde fyller 21 år.

Syn-, hör-, tal- kommunikations- och ortopedtekniska hjälpmedel.

Regionens ansvarar för alla åldrar.

Asylsökande och HVB hem

Region Uppsala ansvarar för all hälso-och sjukvård inklusive hjälpmedelsförskrivning för personer som vistas på HVB-hem samt för hjälpmedel till asylsökande som inte har permanent uppehållstillstånd och personnummer.

Håbo kommun

Ansvarig vårdgivare i kommunen är Vård och Omsorgsnämnden som antar riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel. Kommunfullmäktige beslutar om avgifter. Håbo kommun äger alla hjälpmedel och har det primära ansvaret.

Verksamhetschef enligt HSL

Ansvarar för att verksamheten organiseras så att hjälpmedel hanteras och används på ett säkert sätt enligt gällande lagar, föreskrifter och författningar.

Hjälpmedelsansvarig

Ansvarar för den övergripande styrningen av hjälpmedelsverksamheten i kommunen och tar fram riktlinjer och rutinhandbok för förskrivning av hjälpmedel. I ansvaret ingår också budget och resultatansvar. Hjälpmedelsansvarig ger introduktion av nyanställda gällande riktlinjer, rutiner och förskrivningsbehörighet. Hjälpmedelsansvarig representerar kommunen i det länsövergripande samarbetet i Uppsala Län och är representant i kvalitetsuppföljning av avtal Hjälpmedel Uppsala Län (HUL). I ansvaret ingår även att vara sakkunnig gentemot kommunens verksamheter, politik och brukarorganisationer samt ett stöd till förskrivare i förskrivningsprocessen.

Legitimerad personal

Arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska ansvarar för att förskriva hjälpmedel enligt förskrivningsprocessen och gällande riktlinjer inom respektive produktområde som de ansvarar för.

Patienten

Ett förskrivet hjälpmedel är ett lån från Håbo kommun till en specifik patient. Patienten ansvarar för att kontakta förskrivaren om hjälpmedlet går sönder, behovet förändras eller om oklarheter råder i användandet av hjälpmedel. När behovet upphör ska hjälpmedlet

återlämnas. Om patienten använder produkten på ett sätt som det inte är avsett för står patienten själv ansvarig om olycka eller skada inträffar.

Organisation för hjälpmedelshantering

HUL (Hjälpmedel Uppsala Län)

HUL är länets hjälpmedelscentral för hjälpmedel från 21 år. Alla kommuner förutom Älvkarleby har genom avtal med Uppsala kommun samarbete när det gäller hantering av avancerade hjälpmedel även kallat HUL-hjälpmedel. Exempel på HUL hjälpmedel är manuella rullstolar, elrullstolar, sängar, personlyftar och kognitiva hjälpmedel. HUL är en serviceenhet som bistår kommunerna i hjälpmedelsfrågor då det krävs specialistkompetens och praktisk hantering av avancerade hjälpmedel. Syftet är en kostnadseffektiv hantering med hög kvalitet och säkerhet och bygger på ett köp- och säljsystem kommunerna emellan. Samarbetet ska säkra effektiv återanvändning av hjälpmedel över hela länet.

Hjälpmedelsförrådet i Håbo Kommun

I hjälpmedelsförrådet i kommunen hanteras kommunhjälpmedel även kallat K-hjälpmedel. Exempel på K-hjälpmedel är gång-, hygien och andra mindre hjälpmedel. Rehabiliteringen ansvarar för att hantera hjälpmedelsförrådet. Det innebär att beställa hjälpmedel från leverantör, lagrhålla och tillse att rekonditionering av hjälpmedel sker. Till kommunförrådet levereras också HUL-hjälpmedel.

Hantering av hjälpmedel i Håbo kommun

Förskrivningsbara individuella hjälpmedel

Hjälpmedel som är förskrivningsbara återfinns under rubrik Produktområden.

Generellt gäller att ett hjälpmedel per användningsområde förskrivs. Undantag kan göras beroende på bostadens utformning och individuella behov. Till exempel kan det handla om behov av hjälpmedel i flera hem, t.ex. hos skilda föräldrar. Allmänna/ gemensamma utrymmen i anslutning till bostaden utrustas inte, exempelvis tvättstuga och garage. Individuella hjälpmedel förskrivs inte till fritidshus eller fritidsaktivitet.

Egenansvar

Om en persons hjälpmedelsbehov inte omfattas av kommunens ansvar hänvisas personen till att själv köpa produkten. Hälso- och sjukvårdens personal kan bistå med generella råd om produkter/hjälpmedlen, vilket inte behöver journalföras. Ges individuella råd ska dessa journalföras.

Egenvård

Legitimerad personal kan bedöma om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård vilket innebär att en person själv eller med hjälp av någon annan kan utföra åtgärden. Bedömning ska göras enligt egenvårdsföreskriften SOSFS 2009:6. Bedömning behöver inte göras om det anses vara uppenbart obehövt. Bedömningen grundar sig på patientens förmåga i kombination med hjälpmedlet och omgivningsfaktorer. En viktig förutsättning är att utgå ifrån vad som är patientsäkert i varje enskilt fall.

Särskilt hjälpmedelsärende

För vissa dyrare och mer avancerade hjälpmedel samt hjälpmedel utanför upphandlat sortiment ska förskrivare göra en bedömning med särskild motivering. Innan förskrivning kan ske ska hjälpmedelsansvarig ta del av ärendet och godkänna förskrivning. I avsnitt om förskrivning per produktområde framgår vilka produkter som omfattas

Skydds- och begränsningsåtgärder

Sänggrindar, bord, bälten och selar till rullstol samt andra hjälpmedel som begränsar en persons möjlighet att röra sig fritt kräver samtycket från den enskilde för att förskrivas.

Avgifter och kostnader

Patient står för driftskostnader som elförbrukning, batterier och materialkostnad vid punktering samt i förekommande fall för avgift för lån av hjälpmedel. Vid flytt av hjälpmedel inom kommunen står brukaren för transporten med undantag för flytt av stationär lyft och individuellt förskriven säng.

Återställning efter monterat hjälpmedel

Återställningskostnad efter nedmonterat hjälpmedel i patientens bostad bekostas inte av kommunen. En enkel återställning görs av leverantör vid nedmontering av stationär taklyft, såsom borttagande av skruvar och spackling av hål i vägg/tak.

Försäkring

Brukaren rekommenderas att se över sitt försäkringsskydd så att det gäller för hjälpmedlet vid stöld och brand samt att teckna reseförsäkring om hjälpmedlet tas med på resa. Vid förlust av ett hjälpmedel är brukaren ersättningsskyldig.

Byte av hjälpmedel

Om det medicinska och/eller funktionella behovet förändrats eller om befintligt hjälpmedel är utslitet kan det bli aktuellt att byta hjälpmedlet. Byte av hjälpmedel sker alltid efter behovsbedömning.

Återtagande av hjälpmedel

Ett förskrivet hjälpmedel kan återtas när hjälpmedlet inte längre kompenserar för funktionsnedsättningen eller förskrivaren bedömer att behovet inte är motiverat. Kan även ske om brukaren inte följer givna instruktioner eller hanterar hjälpmedlet på ett felaktigt sätt.

Tillfällig vistelse på annan ort

Individuellt förskrivna hjälpmedel till person som är folkbokförd i Håbo kommun men vistas i annan kommun för avtalad vård/anvisad behandling, bekostas av Håbo kommun. Förskrivningen görs av den part som i avtalet har ansvar för hälso- och sjukvården. I de fall hjälpmedel, inklusive tillbehör, till en utomlänspatient beräknas överstiga 10 000 kr ska förskrivningen ske i samråd med hemlandstinget.

Hjälpmedel som tas med på resa utomlands

Patienten står själv för alla kostnader för transport och eventuella reparationer eller reservdelar utomlands. Reseförsäkring rekommenderas för de hjälpmedel som tas med.

Flytt från kommunen

Vid flytt från kommunen sker en överenskommelse om ansvarsövertagande mellan sjukvårdshuvudmännen enligt riksavtal. Kostnader för hjälpmedel som understiger 2000 kr debiteras inte mellan sjukvårdshuvudmännen.

Hygienrutiner och smittskydd

Hygienrutiner för kommunal vård i Uppsala län från sektion för vårdhygien vid Akademiska sjukhuset ska följas

Avvikelse/tillbud

Händelser och risker med medicintekniska produkter som medfört eller kunnat medföra en skada för patienten, ska anmälas till Läkemedelsverket och tillverkaren av produkten samt för kännedom till IVO. Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) utreder allvarliga händelser som rör rehabilitering och hjälpmedel och tar beslut om allvarlig vårdskada enligt Lex Maria.

Ansvar inom andra verksamheter**Bostadsanpassning**

Produkter som innebär anpassning av fasta funktioner i bostaden eller i anslutning till den betraktas som åtgärder för bostadsanpassning t.ex. trapphissar, ramper, duschplats, lufttorkar och porttelefoner.

Basutrustning

I särskilda boendeformer SOL, LSS och dagverksamhet och daglig verksamhet finns så kallad basutrustning av hjälpmedel. Basutrustning är hjälpmedel som inte är individuellt förskrivna och som kan användas av flera personer och/eller ska underlätta personalens arbetssituation. Respektive enhetschef ansvarar för att det i verksamheten finns den basutrustning som är aktuell för målgruppen. Om basutrustningen inte räcker till för att tillgodose en persons behov kan förskrivning av hjälpmedel ske.

Arbetslivet

Hjälpmedel vid yrkesutövning förskrivs inte. Dessa bekostas av arbetsgivare eller försäkringskassa.

Skola

Hjälpmedel för vuxna i skolmiljö förskrivs inte. Skolhuvudmannen ansvarar för de hjälpmedel som krävs för att personen ska kunna vistas i skolmiljön och delta i de aktiviteter som skolan ansvarar för. Individuellt förskrivna hjälpmedel kan tas med.

Daglig verksamhet

Verksamheten ska ha de hjälpmedel som behövs för att tillgodose de behov som brukare och personal har utifrån de aktiviteter som sker i verksamheten. Om basutrustningen inte räcker till för att tillgodose en persons behov kan förskrivning ske.

Förskrivning inom produktområden

Hjälpmidlen är ordnade i produktområden och klassificerade enligt ISO 9999:2 007. Klassificeringen är internationell och grundar sig på hjälpmedlets funktion/syfte för patient. Nedan angivna produktområden är de områden som är förskrivningsbara i Håbo Kommun. I rutinhandbok för förskrivning av hjälpmedel finns kriterier för förskrivning av varje produkt

04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling

0403 Hjälpmedel för andningsbehandling

Fästanordning/hållare för syrgastub på rullstol och rollator

0419 Hjälpmedel för att hantera medicin, doseringshjälpmedel

Elektronisk medicindosett

0427 Hjälpmedel för sinnesstimulering

Tyngdtäcken, tyngdvästar

0433 Antidecubitushjälpmedel

Madrasser avsedda för trycksårsprevention

0448 Rörelse-, styrke- och balansträningsredskap (*särskilt hjälpmedelsärende*)

Stå stöd, tippbräda.

09 Hjälpmedel för personlig vård

0909 Hjälpmedel för på och avklädning

Strumppådragare för kompressionstumpor

0912 Hjälpmedel vid toalettbesök

Flyttbara toalettstolar med och utan hjul

Toalettstolsförhöjningar fristående, lösa och fasta tillsatser, inkl. tillbehör

Armstöd och/eller rygg/bål stöd som monteras på toalett.

0933 Hjälpmedel vid tvättning/bad och dusch

Flyttbar toalett/duschstol med hjul

Duschvagn

Duschstol/pall

Badkarsstol, badbräda

12 Hjälpmedel vid förflyttning

1203 Gånghjälpmedel som hanteras med en arm

Armbågs-krycka, axillarkrycka, underarmskrycka (RA)

Gåbock

1206 Gånghjälpmedel som hanteras med båda armarna

Gåstativ

Rollator

Gåbord manuellt och elektriskt

1222 Manuellt drivna rullstolar

Manuellt drivna rullstolar

Manuell rullstol som är motorunderstödd, eldriven mekanism som aktiveras med drivringar.
(*särskilt hjälpmedelsärende*)

Manuell rullstol med stå funktion (*särskilt hjälpmedelsärende*)

1223 Motordrivna rullstolar (särskilt hjälpmedelsärende)

Eldrivna rullstolar med manuell styrning och motoriserad styrning

Eldrivna vårdarmanövrerade rullstolar

1224 Tilläggsutrustning till rullstolar

Drivaggregat (*särskilt hjälpmedelsärende*)

Tillbehör; extrahjul till rullstol till exempel Freewheel.

Rullstolsbord, bälten och selar till rullstolar (*Begränsningsåtgärd*)

1231 Hjälpmedel för överflyttning och vändning

Glidbrädor, glidlakan, glidmattor, vändningsmattor, fristående lyftbåge, vårdbälten, upprensningbälten, vridplatta med och utan handtag, överförflyttningplattformar

1236 Personlyftar

Hjullyftar, mobila stålyftar

Stationära personlyftar (*särskilt hjälpmedelsärende*)

Lyftselar

18 Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler

1809 Sittmöbler och sitsar

Arbetsstol med gaskolvshöjning, coxistol, arbetsstol med elhöjning.

Benstöd, fotstöd som tillbehör till arbetsstol eller rullstol.

Ryggkuddar, ryggdynor som tillbehör till rullstol

Dynor och underlägg som tillbehör till rullstol; tryckfördelande och tryckavlastande.

Bälten och selar (*Begränsningsåtgärd*)

1812 Sängar

Sängar, motoriserat reglerbara

Madrass, tillhörande motoriserad säng

Elektriskt sängryggstöd

Sänggrind, grindskydd, stöd- och vändhandtag, sängbygel, uppresningsstöd, lyftbåge/dävert

1815 Höjdställbara tillsatser till möbler

Förhöjningsklossar och förhöjningsben

1818 Stödordningar

Stödhandtag av expandertyp

1830 Hissar, lyftplattformar, trapphissar och ramper

Portabel ramp

22 Hjälpmedel för information och kommunikation

2227 Varseblivningshjälpmedel

Ur och klockor, almanackor, kalendrar och planeringssystem

2236 Inmatningsenheter till datorer och elektrisk utrustning

Tangentbord och styrsystem till dator, programvara till dator som krävs för manöverorganets användning

2290 Hjälpmedel för kognitivt stöd

Kognitivt bildstöd för utförande av dagliga livets aktiviteter.

24 Hjälpmedel för hantering och transporter av produkter

2413 Hjälpmedel som kan styra och kontrollera på avstånd

Fjärrsystem, omgivningskontroll. *(särskilt hjälpmedelsärende)*

Socialförvaltningens stab
Lena Fertig, nämndsekreterare
0171-525 06
socialnamnden@habo.se

Ärende 4

Informationspunkt

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden tackar för informationen.

Gemensam förvaltningsinformation

- Corona, lägesinformation

Socialchef Mats Ståhl Elgström informerar

- *Stående punkt:* Partsamverkan

Avdelningschef Erik Johansson informerar

- *Stående punkt tills vidare:* Om hur byggprocessen av nya äldreboendet löper på.

Avdelningschef Maria Bertilsson informerar

- *Stående punkt:* Lägesrapportering, beläggning och antal som väntar på särskilt boende samt antal om hur många personer som väntat längre än 3 månader.

Avdelningschef Elisabeth Lannergård informerar

- Redovisning av avvikelser, redovisning ändras tillfälligt från kvartal till istället halvår under Corona situationen. Redovisning sker den 25 augusti 2020.

Socialförvaltningen
Samverkan, kvalitet och utveckling
Sandra Sabel, Verksamhetsutvecklare/utredare
0171-538 61
sandra.sabel@habo.se

Ärende 5

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut, kvartal 1, år 2020

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden överlämnar yttrandet i form av redovisning av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige och fullmäktiges revisorer för kännedom

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden är enligt kap. 16 § 6 h socialtjänstlagen (SoL) och § 28 h lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skyldiga att varje kvartal rapportera till fullmäktige om ej verkställda gynnande beslut.

Ärendet

Inom kvartal 1, år 2020, har totalt tretton ärenden rapporterats till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Sju ärenden avser gynnande beslut enligt SoL och sex ärenden enligt LSS. Dessa rapporteringar kan avse beslut som inte har verkställts, avbrott som skett i tidigare verkställigheter eller där verkställighet skett i tidigare rapporterade ärenden. I förvaltningens yttrande framgår en utförlig statistikrapport om ärendena att överlämna till fullmäktige och fullmäktiges revisorer för kännedom.

Ekonomiska konsekvenser och uppföljning

Inspektionen för vård- och omsorg, IVO, har rätt i enlighet med 28 a § LSS och 16 kap 6a § SoL, att ansöka om utdömmande av särskild avgift hos förvaltningsrätten där det dröjt oskäligt lång tid att verkställa beslut för enskild. Den särskilda avgiften beräknas utifrån insatsens karaktär. Nämnden har yttrat sig och inväntar domslut i ett ärende som IVO överlämnat till Förvaltningsrätten för avgörande, där verkställigheten av beslut har dröjt oskäligt länge för den enskilde. Beslutet avser bostad enligt 9§9 LSS.

Inför kommande rapportering kan en påverkan ske av ej verkställda beslut och avbrott i verkställighet utifrån rådande situation kring covid-19. Eventuella förändringar i verkställighet med anledning av covid-19 ska framgå i individrapporten som skickas till IVO.

Beslutsunderlag

- Denna tjänsteskrivelse nr 4548, daterad 2020-04-21
- Yttrande nr 4547, daterad 2020-04-02

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

Socialförvaltningen
Avdelningen för samverkan, kvalitet och utveckling
Sandra Sabel, Verksamhetsutvecklare/utredare
0171-538 61
sandra.sabel@habo.se

Yttrande, ej verkställda gynnande beslut, kvartal 1 år 2020

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden är enligt kap. 16 § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) och § 28 h lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skyldiga att varje kvartal rapportera till kommunfullmäktige om gynnande beslut som ej blivit verkställda. Rapportering görs även till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Beslut som avses är biståndsbeslut enligt SoL och LSS som inte blivit verkställda inom tre månader från dagen för beslut.

Statistikrapportering

För kvartal ett år 2020 har totalt tretton ärenden rapporterats till IVO inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Sju ärenden är beslut enligt SoL och sex beslut enligt LSS. En dubblering från föregående inrapporteringsperiod. Dessa rapporteringar kan avse beslut som inte har verkställts, avbrott som skett i tidigare verkställigheter eller där verkställighet har skett i tidigare inrapporterade ärenden.

Beslut enligt SoL, äldreomsorg

För kvartal ett har totalt tre nya ärenden inrapporterats inom äldreomsorg.

Två ärenden har inrapporterats som avser beslut om särskilt boende för äldre. I det ena ärendet fattades beslut 2019-12-12 och på grund av resursbrist, ledig plats saknas, har beslutet inte kunnat verkställas inom tre månader. Den enskilde har i avvaktan på ledig plats erhållit insatsen korttidsboende. Beslut om särskilt boende verkställdes därefter 2020-04-03 och beslutet inrapporterats som verkställt. I det andra ärendet fattades beslutet 2019-12-19 och beslutet är fortfarande inte verkställt utifrån resursbrist. Den enskilde erhåller i avvaktan på verkställighet insatsen korttidsboende.

Ett ärende har inrapporterats som avser beslut om kontaktperson. Beslutet fattades 2019-12-20 och har därefter inte verkställts på grund av att det saknas uppdragstagare. Rekrytering av kontaktperson pågår med vissa svårigheter på grund av pågående pandemi.

Beslut enligt SoL, funktionsnedsättning

För kvartal ett har totalt tre nya ärenden inrapporterats inom omsorger om personer med funktionsnedsättning, SoL. Samtliga nya ärenden avser beslut om kontaktperson.

I det första ärendet fattades beslut 2019-10-17 och på grund av resursbrist har beslutet inte verkställts inom tre månader. Beslut om kontaktperson har dock verkställts 2020-02-28 och beslutet inrapporterats som verkställt.

I det andra ärendet fattades beslut 2019-12-17. Beslutet rapporteras in som avslutat utan verkställan då ärendet är avslutat 2020-04-08.

I det tredje ärendet avser det avbrott i verkställighet av insatsen kontaktperson från och med 2019-04-01. Ärendet är fortfarande inte verkställt utifrån att lämplig uppdragstagare saknas. Den enskilde har erbjudits flera matchningar men har tackat nej till dessa. Rekrytering pågår.

För kvartal ett återrapporteras även ett ärende från föregående period som fortsatt inte är verkställt. Beslutet avser insatsen kontaktperson. Beslutet fattades 2019-09-03 och den enskilde har tidigare inte medverkat och svarat på kontaktförsök för att träffa tilltänkt uppdragstagare. För denna inrapporteringsperiod framkommer att den enskilde meddelat rekryterare för kontaktpersoner att hen vill avvakta med matchning av kontaktperson på grund av rådande pandemi.

Beslut enligt LSS

För kvartal ett är det totalt fem nya ärenden inrapporterats inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning, LSS. Fyra av dessa ärenden avser beslut om kontaktperson och ett ärende avser korttidsvistelse.

I det första ärendet fattades beslut om kontaktperson 2020-01-02 och beslutet är ännu inte verkställt på grund av att inplanerat uppstartsmöte 2020-03-18 med tilltänkt kontaktperson blev inställt på grund av risk för smittspridning.

I det andra ärendet avser det avbrott i verkställighet från och med 2019-12-31 utifrån att den enskilde inte ville fortsätta med dåvarande kontaktperson. Rekrytering pågår.

I det tredje ärendet avser det avbrott i verkställighet från och med 2020-01-01 utifrån att den enskilde på egen begäran valt att avsluta dåvarande kontaktperson. Den enskilde har erbjudits ny uppdragstagare 2020-01-22 men tackat nej. Rekrytering pågår.

I det fjärde ärendet fattades beslut om insatsen kontaktperson 2019-07-09 och på grund av resursbrist har beslutet inte verkställts inom tre månader. Beslutet verkställs dock 2020-01-10 och beslutet rapporteras som verkställt denna inrapportering.

I det nya ärendet som avser korttidsvistelse fattades beslut 2019-11-04 och beslutet är fortsatt inte verkställt. Den enskilde har tackat nej till verkställighet 2020-01-30. Vid denna inrapportering framkommer att den enskilde vill avvakta med insatsen korttidsvistelse utifrån rådande pandemi.

För kvartal ett återrapporteras även ett ärende från föregående period som avser beslut om korttidsvistelse. Beslut om korttidsvistelse i familj fattades 2019-06-11. I tidigare inrapportering framkommer att den enskilde har erbjudits och gjort besök hos en tilltänkt kontaktfamilj, men tackade nej till

erbjudandet 2019-08-27. Familjehemssekreterare försöker rekrytera nytt familjehem för uppdraget, men inte lyckats hitta någon lämplig uppdragstagare. I denna rapportering framkommer att beslutet rapporteras som avslutat utan verkställan. Detta på grund av att den enskilde har återtagit ansökan på egen begäran och ärendet är avslutat 2020-02-03.

Ekonomiska konsekvenser och uppföljning

Inspektionen för vård- och omsorg, IVO, har rätt i enlighet med 28 a § LSS, att ansöka om utdömning av särskild avgift hos förvaltningsrätten där det dröjt oskäligt lång tid att verkställa beslut för enskild. Den särskilda avgiften varierar beroende på insatsens karaktär och omfattning, samt utifrån hur långt dröjsmålet är.

Vård- och omsorgsnämnden har meddelats av IVO i ett ärende som avser insatsen avlösarservice (LSS), där nämnden tidigare yttrat sig. IVO meddelar i sitt beslut att de avslutar ärendet och kommer inte ansöka om utdömning av särskild avgift. IVO's beslut finns att läsa i VON anmälningsärenden. Nämnden inväntar fortfarande en dom från förvaltningsrätten om utdömning av särskild avgift, i ett ärende som avser bostad med särskild service (LSS).

Efter rapportering av kvartal ett år 2020, kan konstateras att det skett en ökning från föregående kvartal. Framst för beslut om insatsen kontaktperson, oavsett lagrum. Det bedöms fortsatt vara vissa svårigheter att rekrytera uppdragstagare för insatsen kontaktperson för att möta de individuella behov som krävs för varje enskilt ärende samt att pågående pandemi har en påverkan.

Inför kommande rapportering för kvartal 2 år 2020 kan en påverkan ske av ej verkställda beslut och avbrott i verkställighet utifrån rådande situation kring covid-19. Kommunernas rapportering ska ske som vanligt men eventuella förändringar i verkställighet med anledning av covid-19 ska framgå i individrapporten som skickas till IVO.

Ärende 6

Ekonomiredovisningar, kvartal, halvår och år 2020

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner ekonomiuppföljningen per mars 2020.
2. Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att till kommande ekonomiuppföljning återkomma med förslag på åtgärder för att prognosen ska vara i balans med budget.

Sammanfattning

Vård och omsorgsnämnden lämnar vid delårsuppföljningen en prognos på ett underskott om 9 miljoner kronor.

Den lämnade prognosen innehåller stora osäkerheter. Den största osäkerhetsfaktorn är vilka ekonomiska konsekvenser som den nu pågående pandemin covid-19 kommer att medföra. Sammantaget presenteras en negativ ekonomisk effekt av covid-19 motsvarande cirka 5,5 miljoner kronor, där 6,8 miljoner kronor utgör kostnadsökningar. I de presenterade kostnadsökningarna ingår inte merkostnader för personal, vilket med stor sannolikhet innebär att kommande prognoser kommer att redovisa en högre total kostnadsökning till följd av covid-19.

Underskotten i befintlig verksamhet som presenterades i samband med ekonomiuppföljning per februari avsåg förvaltningen att åtgärda genom en översyn av organisation samt schema och bemanning. Förvaltningen bedömer nu att åtgärderna inte kan genomföras utifrån den mycket ansträngda situationen i utförarverksamheter som covid-19 medför.

För att nå budget behöver förvaltningen påbörja arbetet med att hitta åtgärder för att nå tilldelad budgetram. Förvaltningen har för avsikt att återkomma till nämnden med förslag på åtgärder vid kommande ekonomiuppföljningar.

Uppföljning

Uppföljning sker enligt de ekonomirutiner som beslutats i ekonomistyrprinciperna. Enligt ekonomistyrprinciperna ska en åtgärdsplan för att vara i balans med budget redovisas.

Beslutsunderlag

- Denna tjänsteskrivelse nr 4565, daterad 2020-04-24
- Delårsuppföljning mars 2020 nr 4566

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen

2020-04-24

Delårsuppföljning mars 2020

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Driftredovisning	3
2 Kommentarer till driftredovisning.....	3
3 Investeringsredovisning	7
4 Volym- och resursmått	8

1 Driftredovisning

Prognosrapport

	Bokslut 2019	Budget 2020	Utfall jan- mars	Prognos för året	Avvikelse från budget
Nämndverksamhet	-392	-387	-83	-387	0
Nämndadministration	-201	-372	-91	-372	0
Förvaltningsövergripande	-10 375	-10 908	-2 748	-11 193	-285
Hemtjänst i ord. boende	-46 175	-51 122	-10 236	-54 604	-3 482
Särskilt / annat boende	-71 620	-81 761	-16 478	-79 528	2 233
Korttidsboende	-13 535	-13 366	-3 583	-16 002	-2 636
Dagverksamhet	-2 673	-3 551	-705	-3 551	0
Boendestöd	-4 371	-5 029	-1 104	-5 029	0
Öppen verksamhet	-6 772	-6 912	-2 108	-7 535	-623
Övr insatser ord. boende	-1 259	-1 233	-195	-1 233	0
Handläggning SoL	-3 909	-4 468	-1 114	-4 493	-25
Personlig assistans	-17 692	-18 980	-4 931	-19 002	-22
Särskilt boende LSS	-41 194	-48 915	-12 080	-49 795	-880
Daglig verksamhet LSS	-10 370	-13 311	-2 711	-12 950	361
Övriga insatser LSS	-6 921	-6 197	-800	-5 932	265
Handläggning LSS	-1 618	-1 674	-410	-1 684	-10
Färdtjänst	-7 951	-8 530	-1 345	-7 616	914
Hälso- och sjukvård	-26 740	-29 365	-6 238	-34 175	-4 810
Bostadsverksamhet	-58	-50	-19	-50	0
Summa	-273 828	-306 131	-66 978	-315 131	-9 000

2 Kommentarer till driftredovisning

Vård och omsorgsnämnden lämnar en prognos på ett underskott på 9 miljoner kronor.

Den lämnade prognosen innehåller stora osäkerheter. Den största osäkerhetsfaktorn är vilka ekonomiska konsekvenser som den nu pågående pandemin covid-19 kommer att medföra. En generell osäkerhet kring insatsvolymerna finns också då prognosen lämnas relativt tidigt under året.

Hemtjänst i ordinärt boende SoL, underskott 3,5 miljoner kronor

Högre kostnader på ca 2 miljoner kronor för köp av hemtjänst från samtliga utförare då antalet biståndsbedömda timmar är högre än budgeterat. Jämfört med föregående prognos, som baserades på befintliga volymer och därtill spådd volymökning, är prognosen för köp enbart marginellt uppjusterad då förvaltningen i nuläget inte bedömer en stor nettokostnadsökning för hemtjänst till följd av covid-19.

Den egna nattorganisationen för hemtjänst (som inte ingår i kundval LOV) prognostiserar ett underskott om ca 1,5 mkr. Tidigare presenterade åtgärder bedöms inte vara genomförbara till följd av den rådande situationen med covid-19.

Särskilt / annat boende SoL, överskott 2,2 miljoner kronor

Lägre kostnad jämfört med både budget och tidigare prognostiserat för köp av särskilt boende

för äldre på grund av att den upphandlade avdelningen blir försenad. Planerad start var 1 april men är i prognos framflyttad till 1 juli. Förseningen medför högre kostnader än budgeterat för köp av korttidsboende.

Korttidsboende SoL, underskott 2,6 miljoner kronor

Behovet av att köpa korttidsboende fortsätter att vara högt till följd av kommunens brist på platser på korttidsboende och särskilt boende i kommunen. Den rådande situationen med covid-19 medför ett större behov av köpta korttidsplatser jämfört med tidigare prognostiserat. Kostnaden för de tillkommande insatserna är svår att bedöma till följd av en stor osäkerhet kring smittspridningens omfattning. Förvaltningen bedömer i lagd prognos en kostnad på cirka 1,2 miljoner kronor kopplad till covid-19. I den ökade kostnaden finns också köp som tillkommit till följd av att egna utförarenheter som en åtgärd för att minska smittspridning.

Kostnaden för köp av korttidsboende är också högre än budgeterat till följd av den försenade upphandlade avdelningen med särskilt boende. Även kostnaden för utskrivningsklara är högre än budgeterat.

Öppen verksamhet underskott 623 000 kronor

Restaurang Pomona beräknas till följd av covid-19 att vara stängd från och med mitten av mars till och med augusti vilket medför lägre försäljningsintäkter. Även intäkterna för utförd fotvård förväntas minska till följd covid-19.

Handläggning SoL underskott 25 000 kronor

Till följd av covid-19 utökas biståndsbedömning SoL äldre. En utökning i bemanning görs genom att handläggarna arbetar helger och att en ytterligare tjänst tillsätts under två månader. Utökningen medför en kostnadsökning på 125 000 kronor jämfört med tidigare prognos.

Personlig assistans, underskott 22 000 kronor

Personlig assistans redovisar en prognos ungefär i nivå med budget. Prognosen är lagd utifrån enbart kända ärenden och innehåller inget utrymme för oförutsedda händelser.

Särskilt boende LSS, underskott 880 000 kronor

Prognosen visar på högre kostnader än budgeterat för ett antal av boendena i egen regi, totalt sammantaget ca 1 miljon kronor. Tidigare presenterade åtgärder bedöms inte vara genomförbara till följd av den rådande situationen med covid-19.

Köp av LSS-boende i extern regi redovisar ett överskott.

Daglig verksamhet LSS, överskott 361 000 kronor

Daglig verksamhet redovisar ett överskott till följd av lägre kostnader än budgeterat för lokaler och personal.

Övriga insatser LSS, överskott 265 000 kronor

Insatsen korttidsboende för barn och unga redovisar lägre kostnader till följd av senarelagda uppstarter av enskilda insatser till följd av covid-19, men också avböjda insatser.

Färdtjänst överskott 914 000 kronor

Färdtjänst redovisar ett överskott till följd av lägre resande orsakat av covid-19. Förvaltningens bedömning är att kostnadsminskningen för köp av färdtjänst är 1 miljon kronor och för köp av riksfärdtjänst 100 000 kronor. Verksamheten redovisar högre kostnader för handläggning.

Hälso- och sjukvård underskott 4,8 miljoner kronor

Kostnader för inköp av skyddsmaterial till följd av covid-19 är osäker men bedöms i nuläget utifrån rådande rekommendationer att uppgå till 5 miljoner kronor. Covid-19 medför en

minskad efterfrågan på hjälpmedel och nettokostnaden bedöms bli cirka 190 000 kronor lägre än budgeterat.

2.1 Är prognosen för året ett underskott gentemot budget?

Nämnden redovisar en negativ avvikelse på 9 miljoner kronor jämfört med budget. Underskottet beror både på tidigare identifierade underskott inom befintlig verksamhet och tillkommande merkostnader till följd av den pågående pandemin covid-19. Den lämnade prognosen är mycket osäker till följd av covid-19. En viss generell osäkerhet finns också kring förväntade insatsvolymerna då prognosen lämnas relativt tidigt på året. Förvaltningen har i uppdrag att redovisa förslag för att åtgärda underskottet, men kan i nuläget inte redovisa åtgärder på grund av det ansträngda läget till följd av pandemin.

Tidigare identifierade underskott

Underskotten i befintlig verksamhet avsåg förvaltningen i samband med prognos per februari att åtgärda genom en översyn av organisation samt schema och bemanning. Förvaltningen bedömer nu att åtgärderna inte kan genomföras utifrån den mycket ansträngda situationen i utförarverksamheter som covid-19 medför.

Underskott till följd av covid-19

Osäkerheten till följd av covid-19 består framför allt i att förvaltningen har stora svårigheter att förutspå både tidsperiod och insatsvolym, men också kostnader som är kopplade till rekommendationer kring användande av skyddsmaterial. En mer utbredd och/eller en längre period av smittspridning än prognostiserat kommer att medföra ännu större kostnadsökningar. Kostnadsökningarna sker då både i befintlig utförarverksamhet och genom högre insatsvolymerna då fler personer än prognostiserat kan komma att behöva insatser.

Förvaltningen ser redan nu att covid-19 medför kostnadsökningar för framförallt inköp av skyddsmaterial, mer köpt korttidsvård och utökad bemanning för biståndsbedömning.

Utöver de beskrivna kostnadsökningarna medför covid-19 en merkostnad för personal till följd av verksamheternas ansträngda bemanningssituation. Förvaltningen bedömer att det i samband med prognos per mars är omöjligt att beräkna den merkostnad som uppstår för personal till följd av covid-19. Detta innebär att kommande prognoser med stor sannolikhet kommer att redovisa en högre kostnadsökning till följd av covid-19 jämfört med vad som presenteras i prognos per mars.

	Redovisade åtgärder i februari rapport, tkr	Redovisade åtgärder i marsrapport, tkr
Underskott enligt prognos (använd minustecken)	-3 550	-9 000
Åtgärder för att komma i balans:		
Organisationsöversyn (nattorganisation hemtjänst)	1 450	0
Schema- och bemanningsöversyn (LSS-boende)	1 040	0
Återstår att åtgärda	1 060	9 000
Summa (ska bli noll)	0	0

2.2 Nämndens behandling av ekonomiuppföljning

Ordinarie nämndsmötet den 31 mars då årets första ekonomiuppföljning skulle redovisas flyttades till följd av covid-19, då kommunfullmäktige vid tidpunkten ännu inte beslutat om möjligheten att genomföra digitala möten. Nytt nämndsmöte hölls den 27 april där nämnden gav förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder för att prognosen ska vara i balans med budget. Den pågående pandemins medförande osäkerhet och den höga

arbetsbelastning i förvaltningen som pandemin medför, i kombination med den framflyttade nämnden, innebär att förvaltningen inte kommer att kunna presentera en handlingsplan till nämnden den 12 maj.

2.3 Ekonomiska effekter i samband med covid-19

Den pågående pandemin covid-19 innebär för vård- och omsorgsnämnden en stor osäkerhet vad gäller ekonomi. Förvaltningen ser i nuläget ett antal kostnadsökningar som presenteras och förklaras nedan. Utöver de nedan presenterade kostnadsökningarna medför covid-19 en merkostnad för personal till följd av verksamheternas ansträngda bemanningssituation. Merkostnaden består i att ordinarie personal arbetat mer vilket genererar övertid, fyllnadstid och ekonomiska kompensationer kopplat till semester, men också att verksamheter har behövt bemannas mer till följd av covid-19. Merkostnader uppstår också då arbetstagare som tillhör Socialstyrelsens identifierade riskgrupper inte kan utföra sitt ordinarie arbete. Förvaltningens utförareheter både omdisponerar personal inom den egna förvaltningen samt lånar in personal från andra förvaltningar. Omfördelningen av resurser inom förvaltningen innebär en flytt av kostnader inom förvaltningen, medan inlånad personal från andra förvaltningar blir en tillkommande kostnad. Förvaltningen bedömer att det i samband med prognos per mars är omöjligt att beräkna den merkostnad som uppstår för personal till följd av covid-19.

Sammantaget presenteras en negativ ekonomisk effekt av covid-19 motsvarande cirka 5,5 miljoner kronor, där 6,8 miljoner kronor utgör kostnadsökningar. I de presenterade kostnadsökningarna ingår inte merkostnader för personal, vilket med stor sannolikhet innebär att kommande prognoser kommer att redovisa en högre total kostnadsökning till följd av covid-19.

Högre kostnader och lägre intäkter:

Förvaltningen har till följd av covid-19 gjort omfattande inköp av skyddsmaterial. Kostnaden för inköpen är osäker men beräknas att uppgå till 5 miljoner kronor, men kan komma att bli högre om smittspridning, tidsperiod eller rekommendationer blir mer omfattande än beräknat. Kostnaden för skyddsmaterial har beräknats utifrån hygienrutiner från Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket och Region Uppsala, vilka alla verksamheter inom vård och omsorg följer.

Covid-19 kommer att medföra högre kostnader för köp av korttidsboende. Kostnaden för de tillkommande insatserna är svår att bedöma till följd av en stor osäkerhet kring smittspridningens omfattning, men förvaltningen bedömer i lagd prognos en kostnad på cirka 1,2 miljoner kronor. Många av de individer som smittats med covid-19 och som senare skrivs ut från sjukvården bedömer förvaltningen har behov av en längre tids korttidsboende för återhämtning innan hemgång. Kostnader bedöms även att tillkomma för redan befintliga ärenden där korttidsvistelser förlängs för att hemtagning inte bedöms möjlig till följd av covid-19.

Bemanningen för biståndsbedömning SoL äldre har utökats med en tjänst under två månader till följd av ökad arbetsbelastning som beror på covid-19. Biståndshandläggarna för SoL äldre, LSS och färdtjänst tjänstgör även på helger för att snabbare kunna hantera ärenden och besluta om insatser.

Ett tillfälligt förordnande som enhetschef 50% för rehab har gjorts för att frigöra tid för ordinarie enhetschef att samordna förvaltningens enheter avseende framförallt materialförsörjning och HSL-insatser samt kontakt och samverkan med region och primärvård. Det tillfälliga förordnandet innebär en kostnadsökning.

För den kommunala hemtjänstutföraren har covid-19 inneburit ett behov av ett extra fordon för att kunna utföra insatser.

Restaurang Pomona beräknas till följd av covid-19 att vara stängd från och med mitten av

mars till och med augusti vilket uppskattningsvis medför lägre försäljningsintäkter på cirka 300 000 kronor. Även intäkterna för utförd fotvård förväntas minska till följd av covid-19 och uppskattas till cirka 100 000 kronor.

Lägre kostnader:

Förvaltningen ser ett minskat nyttjande av färdtjänst och riksfärdtjänst vilket är en effekt av covid-19. Förvaltningen bedömer i nuläget en kostnadsminskning för köp av färdtjänst med 1 miljon kronor och för köp av riksfärdtjänst med 100 000 kronor. Beräkningen baseras på att det lägre resandet håller i sig över sommaren. Beroende på hur situationen utvecklar sig kan kostnadsminskningen bli ännu lägre.

Efterfrågan på hjälpmedel är till följd av covid-19 lägre. Efterfrågan är lägre dels till följd av att färre personer kontaktar verksamheten för att få hjälpmedel förskrivna, dels till följd av att professionen utifrån risk för smittspridning prioriterar de viktigaste åtgärderna. Att personer avvaktar förskrivning kan medföra ett uppdämt behov som tillkommer när smittspridning avtar. I lagd prognos beräknas lägre kostnader och intäkter fram till och med augusti, och därefter ryms en ökning till följd av det förväntade uppdämda behovet.

Ekonomiska effekter i samband med Corona	Ekonomiska effekter t o m mars, tkr	Ekonomiska effekter i prognos helår, tkr
Högre kostnader och lägre intäkter:		
Skyddsmaterial	0	-5 000
Korttidsboende, köp av platser	0	-1 200
Biståndsbedömning SoL äldre, tillfällig utökning	0	-100
Biståndsbedömning helgbemanning SoL äldre, LSS, färdtjänst	0	-40
Omfördelning av personal, tillförordnad enhetschef	0	-30
Hemtjänst, fler fordon	0	-30
Restaurang, lägre intäkter	0	-300
Fotvård, lägre intäkter	0	-100
Lägre kostnader:		
Färdtjänst och riksfärdtjänst	0	1 100
Hjälpmedel	0	190
Summa	0	-5 510

3 Investeringsredovisning

3.1 Investeringsredovisning

	Bokslut 2019	Budget 2020	Utfall jan-mar	Prognos helår	Avvikelse från budget
Särskilt / annat boende SoL	0	-640	0	-540	100
Dagverksamhet SoL	0	0	0	-100	-100
Boendestöd SoL	0	-100	0	-100	0
Öppen verksamhet	0	-100	0	-100	0
Särskilt boende LSS	-593	-370	0	-120	250

	Bokslut 2019	Budget 2020	Utfall jan- mar	Prognos helår	Avvikelse från budget
Daglig verksamhet LSS	-201	-450	-331	-450	0
Inventarier, förvaltningsövergripande / befintliga verksamheter årligt utbyte	-183	-260	-65	-260	0
Summa	-977	-1 920	-396	-1 670	250

3.2 Kommentarer till investeringsredovisning

Prognosen för investeringar följer i princip budget. En omprioritering av investeringsmedel motsvarande 100 000 kronor görs från särskilt boende till dagverksamhet för äldre.

Budgeterade investeringsmedel, om 250 000 kronor, för inventarier till ett nytt LSS-boende kommer inte att förbrukas till följd av en senare byggnation än vad som budgeterats.

4 Volym- och resursmätt

4.1 Volymmätt

Mått	Utfall 2019	Utfall mars 2019	Utfall mars 2020	Budget 2020	Prognos 2020
Antal brukare i kommunens hemtjänst, egen regi	396	185	190	460	470
Antal brukare inom hemtjänsten, totalt	513	302	317	575	580
Antal brukare som har trygghetslarm	458	404	482	495	535
Antal biståndsbedömda timmar inom hemtjänsten	102 985	21 662	27 282	115 000	122 000

Antal brukare som har trygghetslarm

Antalet trygghetslarm har ökat till följd av covid-19 vilket medför en helårsprognos som överstiger budgeterat antal larm. Antal larm beräknas fram till halvårsskiftet att fortsätta öka i samma takt som under årets tre första månader, därefter räknas med samma ökningstakt som under år 2019.

Antal biståndsbedömda timmar inom hemtjänsten

Antalet biståndsbedömda timmar hemtjänst prognostiseras bli högre till följd av en större volymökning hemtjänst än budgeterat. Enbart en liten del av volymökningen avser personer som vårdats på sjukhus för covid-19 och har behov av hemtjänst när de kommer hem.

Socialförvaltningen
Avdelning Administrativt stöd och utveckling
Lena Fertig, Administrativ controller/nämndsekreterare

Ärende 7

Redovisning anmälningsärenden

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden noterar till protokollet att anmälningsärendena för perioden 2020-02-24 – 2020-05-11 är redovisade.

Sammanfattning

Nämndens politiker ska ges möjlighet att ta del av inkomna handlingar, såsom domar, begäran om yttranden, eller andra skrivelser och dokument av större vikt.

Mot bakgrund av ovan kan nämndens politiker löpande ta del av inkomna handlingar i Assistenten, instansen VON Anmälningsärenden.

Ärendet

Perioden löper mellan datumen för nämndens sammanträden och läggs löpande in till Assistenten fram till dagen före nämndsammanträdet. Följande handlingar redovisas.

Noteras att redovisning av anmälningsärenden uteblev, dels den 31 mars då nämndsmötet blev inställt och dels på nämndens Teams möte den 27 april.

Handlingar fylls löpande på i VON Assistent fram till periodens slut.

Beslutsunderlag

- Denna tjänsteskrivelse nr 3902, daterad 2020-04-29
-

Socialförvaltningen
Avdelning Administrativt stöd och utveckling
Lena Fertig, Administrativ controller/ nämndsekreterare
0171-525 06
lena.fertig@habo.se

Ärende 8

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden noterar till protokollet att delegationsbeslut för perioden 2020-04-21 – 2020-05-04 är redovisad.

Delegationsbeslut att redovisa för perioden

1. Delegationsbeslut nr 4599, daterad 2020-05-05 – Protokoll, *återrporterade delegationsbeslut enskilda ärenden perioden 2020-04-21 – 2020-05-04*

Beslutsunderlag

- Denna tjänsteskrivelse nr 3665, daterad 2020-05-05.
-

Avdelning Administrativt stöd och utveckling
Socialförvaltningens stab
Lena Fertig, Nämndsekreterare
0171-525 06
lena.fertig@habo.se

Protokoll över återrapporterade enskilda beslut

Beslut

1. Förvaltningschef undertecknar protokollet att gruppen delegationsbeslut för perioden 2020-04-21 – 2020-05-04 är återrapporterade.
2. Protokollet anslås på kommunens digitala anslagstavla.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2019-01-22 § 14 att utifrån kommunallagen 7 kap. 8 § överlåta återrapportering av myndighetsbeslut till förvaltningschef som i sin tur återrapporterar detta protokoll tillbaka till nämnden.

Grupp av myndighetsbeslut att återrapportera till förvaltningschef:

Inleda och avsluta utredning, bostad med särskild service, boendestöd, särskilt boende, stödboende/placering, korttidsvistelse, korttidsboende, växelvårdsboende, daglig verksamhet, dagverksamhet, sysselsättning, kontaktperson, personlig assistans, avlösarservice, hemtjänst, hemsjukvård, assisterad egenvård, färdtjänst, riksfärdtjänst, biståndsbedömt trygghetslarm, trygg hemgång, arbetsstödinsats och avgiftsbeslut.

Beslutsunderlag

- De enskilda besluten återfinns i verksamhetssystemet Treserva för aktuell period, *sekretess*.

Protokollet delges som delegationsbeslut till:

Vård- och omsorgsnämnden

Protokollet signeras digitalt via Verified av
Förvaltningschef Mats Ståhl Elgström

Socialförvaltningen
Socialförvaltningens stab
Lena Fertig, Nämndsekreterare
0171-525 06
lena.fertig@habo.se

Ärende 9

Yttrande över överklagat beslut – gällande ordförandebeslut om godkännande av Patientsäkerhetsberättelsen för år 2019

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner yttrandet som sitt eget och översänder yttrande till förvaltningsrätten i Uppsala.
2. Vård- och omsorgsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten förelägger Håbo kommun att senast den 14 maj 2020 yttra sig över överklagandet, mål nr 2810-20.

Ärendet

Vård- och omsorgsnämnden bestrider överklagandet i sin helhet. Ordförandebeslutet anses ha tillkommit på det enda sätt som stod till buds när fysiska möten med riskgrupper skulle undvikas och distansmöten för nämnder ännu inte godkänts av fullmäktige. Samt att avsikten att ta ordförandebeslut blev via mejl biträdd av nämnden, alla utom en som varken biträdde eller motsatte sig, att ordförandebeslut fick tas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Denna tjänsteskrivelse nr 4600, daterad 2020-05-05
- Yttrande nr 4576, daterad 2020-05-06

Beslut skickas till

Förvaltningsrätten i Uppsala

Socialförvaltningens stab
Lena Fertig, nämndsekreterare
0171-525 06
lena.fertig@habo.se

Yttrande över överklagat beslut – gällande ordförandebeslut om godkännande av Patientsäkerhetsberättelsen för år 2019

Förvaltningsrätten i Uppsala, mål nr 2810-20

Sammanfattning

Saken – Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725) Förvaltningsrätten förelägger Håbo kommun att senast den 14 maj 2020 yttra sig över överklagandet

Klagande anför följande

Ordförande beslutade att ställa in kungjort möte med vård- och omsorgsnämnden den 31 mars, och genomförde en mailomröstning och tog ett ordförande beslut. Detta strider mot vad kommunallagen föreskriver för hur ärende skall avgöras, detta är särskilt viktigt i detta beslut som av mål för 2020.

Vård- och omsorgsnämndens ställningstagande

Vård- och omsorgsnämnden bestrider överklagandet i sin helhet. Ordförandebeslutet har tillkommit på det enda sätt som stod till buds i en period när fysiska möten med riskgrupp 70+ skulle undvikas på grund av Corona samtidigt som kommunfullmäktige ännu inte godkänt distansmöten.

Vård- och omsorgsnämndens yttrande

Utgångspunkter

Utgångspunkt för en laglighetsprövning

Ett överklagande ska prövas i den för laglighetsprövning bestämda ordningen i 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL. En sådan prövning ska inte avse lämpligheten eller skäligheten av ett beslut, utan endast frågan om beslutet är olagligt i något hänseende som anges i 13 kap. 8 § KL. En domstol får inte heller sätta ett annat beslut i det överklagade beslutets ställe. Domstolen får endast upphäva beslutet om detta visat sig vara olagligt. Det är den klagande som ska visa att beslutet är olagligt.

Ett beslut ska enligt 13 kap. 8 § KL upphävas om:

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Ett beslut behöver, enligt 13 kap. 9 § KL, inte upphävas om felet (enligt ovan) saknat betydelse för ärendets utgång.

Utgångspunkt för ordförandebeslut

KL 6:39 föreskriver att en nämnd får uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Läget i anslutning till beslutet

Pågående situation med pandemi avseende Corona/covid-19 medför stora utmaningar för den kommunala organisationen i många frågor. Ett av de problem som uppstått i samband med pandemin är möjligheten till faktiskt beslutsfattande. Vid pandemins början och vid tillfället för det, nu överklagade, beslutet förelåg situationen att allmänna sammankomster i allmänhet skulle minska till ett minimum och att personer tillhörande riskgrupp skulle minska sina sociala kontakter.

Samtidigt hade kommunfullmäktige i Håbo kommun ännu inte beslutat att tillåta nämnderna att sammanträda på distans. Detta medför att de alternativ som fanns för nämnden vid tillfället var att antingen sammanträda på plats i vanlig ordning eller att låta ordförande fatta ordförandebeslut enligt kommunallagens regler för detta. En stor andel av vård- och omsorgsnämndens ledamöter tillhör riskgrupp, vilket medförde att nämnden inte kunde sammanträda fysiskt under rådande omständigheter.

Vård- och omsorgsnämndens bedömning av överklagandet

Klaganden anför att nämndens ordförande beslutade att ställa in ett kungjort sammanträde. Kommunallagen uppställer inte något formellt krav för nämnder att kungöra möten. Dessa krav tillställs endast kommunfullmäktige. Det är därför svårt att förstå exakt vad som avses i denna del av överklagandet.

Vidare anför klaganden att mailomröstning skett. Någon mailomröstning har inte skett. I stället har ordförande, i samråd med vice ordförande, tillställt nämnden förslaget till ordförandebeslut för att fråga om nämnden ställer sig bakom detta beslut eller inte. Svar inkom från alla ledamöter, utom en som varken biträdde eller avstyrkte. Alla övriga ställde sig bakom beslutet.

Klaganden anför också att beslutet var särskilt viktigt och handlade om mål för 2020. De mål som avses i patientsäkerhetsberättelsen är snarare en målsättning för vad berörda verksamheter behöver prioritera och avsätta tid för under år 2020.

De mål som avses i Patientsäkerhetsberättelsen är:

- utarbeta en strategi för att minska risken för trycksador
- utarbeta en strategi för att minska risken för fallhändelser
- revidera rutinen kring informationsöverföring
- hitta former för att analysera avvikelser på övergripande nivå
- utarbeta en checklista för enhetschefer att använda vid analys och sammanställning av avvikelser
- se över hur verksamhetssystemet kan användas så det ger ett verkligt stöd

Sammanfattningsvis bedömer vård- och omsorgsnämnden att inget fel har begåtts i hanteringen av detta ärende. Patientsäkerhetsberättelsen var ett ärende, vars avgörande var brådskande, då beslutet skulle ha fattats senast den 1 mars. Det var därför av yttersta vikt att ärendet avgjordes. Ordförande fattade beslut i enlighet med kommunallagens regler för ordförandebeslut/brådskande beslut, då nämnden inte kunde sammanträda på grund av corona/covid-19.

Dessutom visar den e-postkorrespondens som genomfördes inför ordförandes beslut att nämnden ställde sig bakom beslutet. Därmed skulle inte nämndens avgörande ha blivit annorlunda om beslutet hade fattats vid ett nämndssammanträde istället för genom ett ordförandebeslut.

Vård- och omsorgsnämnden bestrider därmed överklagandet i sin helhet.

Bakgrund

Utifrån rådande situation med corona/covid-19 bestämde ordförande Per-Arne Öhman (M) att i samråd med vice ordförande Eva Staake (S) besluta om att ställa in vård- och omsorgsnämndens planerade fysiska möte den 31 mars 2020. Ordförande fick per mejl svar från samtliga ledamöter, att beslutet biträdades utom från en som varken biträdde eller avstyrkte.

På dagordningen för det inställda sammanträdet stod bland annat godkännande av patientsäkerhetsberättelsen för år 2019. Patientsäkerhetsberättelsen hade tyvärr blivit försenad och stod inte klar förrän 27 februari. Därmed kunde den inte behandlas vid nämndssammanträdet den 25 februari. Enligt 3 kap. 10 § patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska anför följande orsak till förseningen:

Som anledning till att patientsäkerhetsberättelsen inte kom med på beredning den 12 februari och nämndmötet den 25 februari kan anges hög arbetsbelastning och att en ändrad struktur på rapporten, som nu skulle produceras i verksamhetssystemet Stratsys. Detta medförde att det tog längre tid, både att få in uppgifter från verksamheterna och att sammanställa dem i systemet.

Vid tidpunkten för månadsskiftet februari/mars hade redan restriktioner gått ut från Folkhälsomyndigheten och regionens smittskydds-enhet att angivna riskgrupper bör hålla sig så isolerade från personkontakter som möjligt. Av den anledningen var inte en extra nämnd aktuell eftersom fem av de ordinarie sju ledamöterna och två av tre ersättare tillhör riskgruppen 70+. Därmed var det inte möjligt att åstadkomma en beslutsmässig nämnd på plats med mindre än att en ledamot ur riskgruppen hade närvarat fysiskt vid sammanträdet.

Då ordförande, vice ordförande och förvaltningen var oviss om när nämnden kunde få klartecken om att genomföra antingen fysiska eller digitala sammanträden bedömdes det av vikt att få patientsäkerhetsberättelsen godkänd utan ytterligare förseningar. I åtanke fanns också Sveriges kommuner och landstings skrivning om att Patientsäkerhetsberättelsen ska finnas tillgänglig hos vårdgivaren i det fall den efterfrågas av medarbetare, medborgare, journalister etcetera, samt att den enligt lag skulle ha varit klar senast 1 mars.

Bilagor:

- Reglemente för Håbo kommuns nämnder
- Fullmäktiges beslut att godkänna distansmöten
- Ordförandebeslut om att ställa in sammanträde 31 mars med hänsyn till de rådande Corona pandemin och riskgrupper.

KLAGANDE

Owe Fröjd, 530428-4911
Källvägen 7
746 51 Bålsta

MOTPART

Håbo kommun
Centrumleden 1
746 80 Bålsta

ÖVERKLAGAT BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden i Håbo kommuns beslut den 31 mars 2020

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725);
nu fråga om inhibition

FÖRVALTNINGSRÄTTENS BESLUT

Förvaltningsrätten, som senare kommer att avgöra målet slutligt, avslår
Owe Fröjds yrkande om inhibition.

Förvaltningsrätten förelägger Håbo kommun att **senast den 14 maj 2020**
yttra sig över överklagandet, förvaltningsrättens aktbilaga 1. Aktbilagorna
3–5 översänds till kommunen för kännedom.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Ordföranden i Vård- och omsorgsnämnden i Håbo kommun beslutade den 31 mars 2020 att godkänna patientsäkerhetsberättelsen för 2019 samt mål och strategier för 2020. Beslutet motiverades bl.a. enligt följande. Under rådande pandemi och med uppmaning från regeringen och Folkhälsomyndigheten ska antalet möten minimeras för att hindra, minska risken för smittspridning. Mot den bakgrunden har ordförande, i samråd med vice ordförande, beslutat att ställa in vård- och omsorgsnämndens fysiska nämndsammanträde den 31 mars 2020. Vid dagens datum har ännu inte fullmäktige beslutat om att godkänna att nämndsmöten genomförs på distans. Ordföranden har därmed frågat alla i nämnden via mejl om de biträder ordförandens förslag att med ett ordförandebeslut godkänna patientsäkerhetsberättelsen för 2019. Samtliga ledamöter, utom en som avstått från att svara, biträder förslaget.

Owe Fröjd yrkar att förvaltningsrätten beslutar om inhibition. Han anför bl.a. att ordförandebeslutet strider mot vad kommunallagen föreskriver för hur ärenden ska avgöras.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Ett överklagat beslut ska upphävas om det inte har kommit till på lagligt sätt, beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut. Vid prövningen av överklagandet får domstolen inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden hänvisat till före överklagandetidens utgång. (Se 13 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen).

Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får den domstol som har att pröva ett överklagande besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla (inhibition) och även i övrigt besluta rörande saken (interimistiskt beslut).

En bedömning av om inhibition bör meddelas i ett mål rörande laglighetsprövning enligt kommunallagen ska grundas på ett preliminärt ställningstagande till frågan om det överklagade kommunala beslutet är olagligt eller inte enligt de av klaganden åberopade omständigheterna. Inhibition bör komma i fråga endast om starka skäl talar för att beslutet är olagligt och verkställighetsförbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse lider beaktansvärd skada (RÅ 1986 ref. 7).

Förvaltningsrätten, som senare kommer att pröva målet slutligt, bedömer mot bakgrund av vad som hittills har kommit fram att det inte finns skäl att besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla. Yrkandet om inhibition ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Ville Pelling
förvaltningsrättsfiskal

Beslutet har beretts av föredragande juristen My Malm Zetterlund.

Bålsta 2020-04-21

Förvaltningsrätten i Uppsala

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA

INKOM: 2020-04-21
MÅLNR: 2810-20
AKTBIL: 1

**Besvär och begäran av inhibition oxch laglighetsprövning av
Ordförandebeslut - Patientsäkerhetsberättelsen år 2019, se bilaga**

Ordförande beslutade att ställa in kunggjort möte med vård och
opmsorgsnämnden den 31 mars, och genomförde en mailomröstning och tog ett
ordfölrnade bslut

Detta strider mot vad kommunballagen föreskriver för hur ärendes skall avgöras, dett
är särskilt viktigt i detta beslut som av mål för 2020

Owe Fröjd
Källvaägen 7
746 51 BÅLSTA

Kontak via e-post föredras
owe.frojd@gmail.com

Ordförandebeslut - Patientsäkerhetsberättelsen år 2019

1. Vård- och omsorgsnämndens ordförande Per-Arne Öhman (M) beslutar att godkänna Patientsäkerhetsberättelse för 2019 samt mål och strategier för 2020.

Sammanfattning

Under rådande pandemi och med uppmaning från regering och folkhälsomyndigheten ska antalet möten minimeras för att hindra, minska risken för smittspridning. Mot den bakgrunden har ordförande Per-Arne Öhman (M), i samråd med vice ordförande Eva Staake (S) beslutat att ställa in vård- och omsorgsnämndens fysiska nämndsammanträde den 31 mars 2020. Vid dagens datum har ännu inte fullmäktige beslutat om att godkänna att nämndsmöten genomförs på distans.

Enligt Patientsäkerhetslag (2010:659), § 10 Dokumentskyldighet, ska för året som gått en Patientsäkerhets berättelse upprättas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse nr 4497
- Patientsäkerhetsberättelse nr 4496

Ordförande frågar därmed alla i nämnden via mejl, om nämnden biträder ordförandes förslag att med ett ordförandebeslut godkänna Patientsäkerhetsberättelsen år 2019. Ordförande vill att nämnden svarar med ett ja eller ett nej eller med ett avstår att godkänna ordförandes beslut.

Per-Arne Öhman	Ordförande	Ja, biträder
Kjell Dufvenberg	Ledamot	Ja, biträder
Inga Birath von Sydow	Ledamot	Ja, biträder
Eva Staake	Vice ordförande	Ja, biträder
Helene Cranser	Ledamot	Ja, biträder
Ingrid Andersson	Ledamot	Ja, biträder
Ann-Sofi Borg	Ledamot	Avstår
Carl Adam Embretsén	Ersättare	Ja, biträder
Marie Nordberg	Ersättare	Ja, biträder
Lilly-Ann Strömberg	Ersättare	Ja, biträder

Ordförandebeslutet delges till:

Nästkommande Delegationsredovisning
Enhetschefer inom kommunal omsorg om äldre och funktionsnedsatta
Verksamhetschef Pomona hus 2, Humana, privat särskilt boende
Verksamhetschef Buurtzorg, privat hemtjänst

Från: [Per-Arne Öhman](#)
Till: [Socialnämnden](#)
Ärende: Ordförandebeslut patientsäkerhetsberättelse
Datum: den 31 mars 2020 16:22:53

Ordförande i vård- och omsorgsnämnden styrker ordförandebeslutet VON 2020/00012 nr 4544 som undertecknat med detta mejl.

Bålsta 2020-03-31

Per-Arne Öhman

Ordförande vård- och omsorgsnämnden

Från: [Eva Staake](#)
Till: [Lena Fertig](#)
Ärende: Ordförandebeslut godkänns per mejl
Datum: den 31 mars 2020 17:21:52

Vice ordförande i vård- och omsorgsnämnden har i samråd med ordförande godkänt ordförandebeslut VON 2020/00012 nr 4544.

Eva Staake
Skickat från min iPhone